

Nr 384.

Av herr **Holmström** i Gävle, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 20, angående försvarsväsendets ordnande.

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 20, angående försvarsväsendets ordnande framgår av sidan 334, att anslag till övningar och materiel för järnvägstrupper nyuppförts med kr. 20,000:—. Någon fast organisation av järnvägstrupper föreslås däremot icke.

Frågan om järnvägstrupper i Sverige upptogs första gången i 1875 års härordningsförslag. Detta avsåg huvudsakligen att skaffa en *stam* av befäl och underbefäl, bildande en avdelning av det då föreslagna 2. ingenjörregementet å Karlsborg.

I 1882 års härordningsförslag föreslogs jämväl uppsättandet av järnvägstrupper, bestående av ett kompani *stam* och värnpliktiga.

I 1891 års härordningsförslag upptogs likaledes ett järnvägskompani. Den omarbetning, som resulterade i 1892 års härordning; medförde emellertid icke någon uppsättning av järnvägstrupp.

I 1901 års härordningsförslag framhölls önskvärdheten av järnvägstrupper, men undansköts frågan tillsvidare.

I 1914 års härordningsförslag upptogs icke frågan om uppsättandet av järnvägstrupper.

Svenska armén är sålunda hänvisad till att uppsätta de oundärliga järnvägstrupperna vid inträffande krigstillfälle, med andra ord att under krig nöja sig med tillfälligt uppsatta nyformationer, rekryterade av personal, som i fredstid sysslat med järnvägsarbeten.

De otillfredsställande resultaten av sådana tillfälliga avdelningars arbete har undan för undan åstadkommit uppsättandet redan i fredstid av järnvägstrupper i olika länder. 1870—71 års krigserfarenheter i detta avseende hava ytterligare bekräftats, icke blott under boerkriget och rysk-japanska kriget, utan i ännu högre grad under det senaste världskriget, där teknikens hjälpmedel av alla slag till det yttersta måst utnyttjas.

De uppgifter, som i fält tillkomma järnvägstrupper, äro ganska omfattande och bestå i huvudsak av:

utbyggnad och utveckling av det befintliga permanenta järnvägsnätet, komplettering och nybyggnad av stationsanordningar och linjer,

järnvägsnätets utveckling genom fältjärnvägars anslutning till det permanenta nätet,

återställande av förstörda järnvägslinjer, med tillhörande brobyggnader, stationsanordningar m. m.,

förstärkning av järnvägsdriften eller ett helt övertagande av densamma på vissa förut befintliga, nybyggda eller från fienden tagna linjer.

Vissa av dessa uppgifter kunna nöjaktigt utföras av tillfälligt sammansatt arbetstrupp. En av ovan angivna uppgifter har särskilt för vårt land den allra största betydelse, nämligen återställandet av förstörda järnvägslinjer och framför allt järnvägsbroar.

En krigsföring i vårt land, särskilt i Norrland, med dess många breda älvar över vilka förbindelserna äro mycket fåtaliga, äventyras i allra högsta grad genom avbrytandet av en eller flera av dessa broar. Stora delar av armén skulle härigenom för lång tid avskäras och isoleras.

Man kan därför vara övertygad, att en fientlig makt genast vid krigsutbrottet, eller kanske redan förut, skulle göra stora ansträngningar för att avbryta någon eller några av våra viktigaste järnvägsförbindelser genom överraskande företag av olika slag. Det farligaste av dessa, som man därvid har att räkna med, och på samma gång det, som snabbast och säkrast skulle leda till målet, är ett bombanfall av flygeskadrar mot järnvägsbroar.

På grund av flygväsendets starka utveckling har på den senaste tiden möjligheterna för en fiende att förstöra våra järnvägsbroar blivit ofantligt mycket större än förut.

Återställandet av en förstörd järnvägsbro kräver under vanliga förhållanden mycket lång tid, därest icke i fredstid särskilda förberedelser vidtagas såväl med avseende å materiel som arbetstrupp.

Den materiel, som härvid ändamålsenligast kommer till användning, utgöres av redan i fredstid färdigställda fackverksmellanstycken av järnkonstruktion. Sådan materiel kan med fördel tillverkas uteslutande inom landet, och av svensk konstruktion. Denna materiel skulle lämpligen redan i fredstid utplaceras å ställen, där den kan väntas komma till användning.

Därest sagda krigsjärnvägsbromateriel fullt skall komma till sin rätt, måste densamma handhavas av befäl och trupp, som redan i fredstid därmed gjorts fullt förtrogna samt med snabbhet och precision kunna verkställa själva brobyggnadsarbetet. Givetvis skulle en sådan i fred befintlig järnvägstrupp göras väl förtrogen med ovan uppräknade dylik trupp tillkommande uppgifter i fält.

Järnvägstrupp, försedd med omedelbart användbar bromateriel, kan dessutom tänkas komma till stor nytta, då det gäller att i fredstid hastigt ersätta en av någon anledning ur bruk försatt större järnvägs- eller landsvägsbro, varjämte truppen, då så vid något tillfälle erfordras, hastigt kan utsändas för att ställas till järnvägsmyndigheternas förfogande.

Den i fredstid minsta tänkbara järnvägstrupp, som sålunda skulle behöva uppsättas, utgöres av ett järnvägskompani med nedanstående sammansättning:

- 1 kapten,
- 2 löjtnanter,
- 1 fänrik,
- 1 fanjunkare,
- 1 sergeant,
- 1 furir av 1 klassen,
- 2 furirer av 2 klassen,
- 6 korpraler,
- 6 vicekorpraler,
- 10 volontärer.

En årlig tilldelning av 60 vapenföra och 8 icke vapenföra värnpliktiga skulle dessutom erfordras dels för fredsovningars ändamålsenliga bedrivande, dels för mobilisering av flera dylika kompanier.

Järnvägskompaniet synes böra tillföras ingenjörtrupperna och kan därvid fördelaktigt förläggas vid Svea ingenjörkår, där utrymme kan beredas, för den händelse kårens fästningsingenjörkompani får kvarbliva i sitt nuvarande etablissement å Vaxön. Alla skäl tala för att detta kompani i likhet med fästningsingenjörkompaniet i Karlskrona får kvarstanna inom den fästning, det vid krigstillfälle skall betjäna.

Uppsättandet av ett järnvägskompani vid Svea ingenjörkår föranleder emellertid någon ökning i de av Kungl. Maj:t i försvarspropositionen föreslagna staterna för dels fast anställda officerare och underofficerare med vederlikar vid Fortifikationen, dels för manskap vid Svea ingenjörkår, nämligen

för Fortifikationen	kronor 29,076: —
för Svea ingenjörkår	» 22,854: —

För kompaniets uppsättande erfordras emellertid ingen ökning av nu gällande stater för Fortifikationen och Svea ingenjörkår.

Tillkomsten av ett järnvägskompani medför dessutom vissa smärre ändringar utöver Kungl. Maj:ts proposition i anslagen för:

- arméns mathållning,
- » munderingsutrustning,
- » bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt,
- » sjukvård,
- » vapen och ammunition.

Anskaffandet av för övningar och utbildning erforderlig krigsjärnvägsbro-materiel betingar följande kostnader:

A. Engångskostnader:

Krigsjärnvägsbromateriel, 2 spann,	kronor 390,000: —
Montagemateriel	» 150,000: —
	Kronor 540,000: —

B. Årlig kostnad:

Övningsanslag (i likhet med Kungl. Maj:ts proposition) ...	kronor	20,000:—
Underhåll av materielen	»	22,000:—
		Kronor 42,000:—

Dessutom bör ovannämnda materiel så småningom utökas och enligt vad ovan nämnts utplaceras å vissa lämpliga platser inom landet.

Med hänsyn till det ovan anförda tillåter jag mig föreslå,

att ett järnvägskompani måtte utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit i nådiga propositionen den 1 februari 1924, nr 20, uppsättas från och med den 1 juli 1925 och tilldelas Svea ingenjörkår, samt att fördenskull sagda kårs fästningsingenjörkompani måtte kvarbliva i nuvarande förläggning å Vaxön;

att för järnvägskompaniets uppsättning erforderlig ökning å staterna för Fortifikationen och Svea ingenjörkår utöver vad i sagda proposition föreslagits, ävensom smärre ändringar i arméns anslag för mathållning, mundering m. m., måtte vidtagas enligt vad ovan anförts, ävensom

att för järnvägskompaniets materiel och övningar måtte anvisas såsom engångskostnad kronor 540,000:—, och såsom årligt anslag kronor 42,000:—.

Stockholm den 26 februari 1924.

Nils Holmström.